

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 55P/148/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123242693
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123242693.2

Uznesenie

Okresný súd Nitra vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny – odbor sociálnych vecí Nitra, Štefánikova tr.88, Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, Sládkovičova 3, Zlaté Moravce, deti rodičov matky: D. B., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. G. XXX/X, H., t. č. I. XXX, zast.: JUDr. Margitou Kytarovou, advokátkou so sídlom Sv. Cyrila a Metoda 4595/18, Topolčany, IČO: 36097101 a otca: J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. L. X/X, I., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým u k l a d á otcovi povinnosť platiť výživné na mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, v sume 70 eur mesačne a na mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX v sume 60 eur mesačne, ktoré bude povinný platiť vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Nitra pod spisovou značkou 55P/98/2023.

II. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Doručením návrhu matky bolo na tunajšom súde dňa 06.10.2023 začaté konanie o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, ktoré je vedené pod spisovou značkou 11P/30/2022. Návrhom sa matka domáha rozvodu manželstva, zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, s tým, že zastupovať deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia a otca zaviazat' platením výživného na mal. Dominiku v sume 125 eur a na mal. Veroniku v sume 115 eur mesačne. Styk maloletých detí s otcom nežiadala upraviť.

2. Aktuálne sa matka návrhom doručeným súdu dňa 14.12.2023 domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd do právoplatného skončenia konania rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom uloží otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. A. sumou 80 eur mesačne a mal. C. sumou 70 eur mesačne a upraviť styk otca s mal. deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. deťmi každý páry týždeň s tým, že matka privezie mal. deti otcovi do jeho trvalého bydliska v sobotu o 10,00 hod., pre mal. Dominiku príde v ten istý deň o 16,00 hod. a otcovi ju znova privezie v nedeľu tohto párneho týždňa o 10,00 hod., pričom pre obidve deti matka príde v danú nedeľu o 16,00 hod. Ďalej je otec oprávnený sa s deťmi stretávať každý nepárny týždeň tak, že matka privezie deti k otcovi v piatok o 14,00 hod. a prevezme si ich tam v ten istý deň o 20,00 hod.. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a umožniť mu ho.

3. Návrh matka zdôvodnila tým, že na pojednávaní dňa 06.12.2023 nedošlo k rozhodnutiu ani dohode rodičov a súd pojednávanie odročil na 13.02.2024. Po pojednávaní došlo ku konfliktu ohľadne styku a v najlepšom záujme najmä detí je, aby do času, než bude vo veci rozhodnuté, súd nariadil neodkladné opatrenie a to nielen ohľadne úpravy styku otca s maloletými deťmi, ale aj vo veci výživného, pretože otec na výživu detí vôbec neprispieva a celá ťarcha nákladov na krytie ich potrieb je na matke. Do času než súd rozhodne vo veci samej hrozí, že deti budú vystavené konfliktom a nezabezpečeniu potrieb zo strany otca V párnom týždni navrhuje úpravu styku na víkend. V nepárnom týždni navrhuje úpravu styku na piatok, aby deti nemuseli u otca riešiť školské povinnosti a vtedy nemajú ani žiadne krúžky. Zabezpečovanie styku detí s otcom matkou do bydliska otca navrhuje matka z dôvodu, že nechce, aby otec chodil do miesta ich terajšieho bydliska robil tam scény. Preto navrhuje, že bude deti otcovi na styk voziť. Matka ani maloleté deti sa nestotožňujú s požiadavkou otca na styk tak, že si otec o deti požiada hodinu pred stykom.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku), ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 328 ods. 1 a 2 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

9. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 360 ods. 1, 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

11. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Podľa § 36 ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

15. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi a zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, že okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť dočasného opatrenia, sú aspoň osvedčené. V súvislosti s potrebou dočasnej úpravy pomerov, súd konštatuje, že neodkladné opatrenia upravujú nielen faktické pomery účastníkov, ale upravujú i právne pomery, i keď len predbežne. Súd musí v konaní predovšetkým skúmať, či je nárok navrhovateľa osvedčený, tiež je potrebné skúmať, či je neodkladné opatrenie potrebné vydať, teda naliehavosť situácie. Nevyhnutnosť úpravy sa tu ponecháva na voľnú úvahu. Súd sa pritom opiera o výsledky urýchleného zisťovania. Ak na jeho základe dospeje k názoru, že návrh je dôvodný, návrhu vyhovie.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama o sebe nie je dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti

potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

21. Súd po oboznámení s návrhom matky a obsahom pripojeného spisu č. k. 55P/98/2023 zistil, že konanie o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom zatiaľ nie je skočené. Posledné pojednávanie bolo odročené na deň 13.02.2024. Z výsluchu otca na pojednávaní zo dňa 06.12.2023 vyplýva, že otec je aktuálne pracuje ako živnostník, má dve živnosti: robí výrobky a je zvärač. Za posledný mesiac uviedol mzdu 670 eur. Žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorí sú starobnými dôchodcami. Prispieva im sumou 100 eur mesačne a zvyšné náklady na domácnosť platia rodičia. Otec uviedol ako svoje výdavky: odvody do ZP 85 eur, TV a internet 30 eur, telefón 35 eur, náklady do práce - benzín, strava, doprava 250-255 eur, polovica splátky úveru vo výške 230 eur. Neuviedol, že by matke prispieval na výživu maloletých detí. Vzhľadom na to, že konanie o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vo veci samej nie je doposiaľ právoplatne skončené a v súčasnosti nie je možné určiť dobu, po ktorú bude ešte prebiehať a pomery k maloletým deťom nie sú upravené, súd dospel k záveru, že návrh matky je dôvodný, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky v časti určenia výživného, a preto uložil otcovi povinnosť, aby na maloleté deti platil výživné v nevyhnutnej miere, za ktorú súd považuje sumu 70 eur mesačne na mal. A. a sumu 60 eur na mal. C., ktoré je otec s prihliadnutím na jeho príjem a zárobkové možnosti a schopnosti schopný platiť s tým, že ho bude povinný platiť až do právoplatného skončenia predmetného konania. Určená suma nevyhnutného výživného zároveň podľa názoru súdu je postačujúca na pokrytie nevyhnutných nákladov na výživu maloletých detí, teda predovšetkým stravy, až do doby, pokiaľ nebude o výživnom rozhodnuté rozsudkom v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Na základe nateraz zisteného skutkového stavu preto súd mal osvedčenú bezodkladnú potrebu upraviť pomery maloletých detí, spočívajúcu v ohrození uspokojovania základných životných potrieb maloletých detí. Súd preto návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti výživného ako dôvodnému vyhovel.

22. Matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zároveň žiadala, aby súd neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletými deťmi v zmysle uvedeného návrhu. Súd po preskúmaní návrhu matky a obsahu pripojeného spisu č. k. 55P/98/2023 dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy styku nebol podaný dôvodne, pretože nie sú splnené zákonné podmienky k tomu, aby bolo neodkladným opatrením rozhodnuté o vyššie uvedenom návrhu matky. Súd nezistil, že by v tomto prípade existovala bezprostredne hroziaca ujma, ku ktorej by mohlo dôjsť, keby v časti úpravy styku nenariadil neodkladné opatrenie. V konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na pojednávaní konanom dňa 06.12.2023 rodičia zhodne uviedli, že styk otca s maloletými deťmi (odkedy matka s nimi dňa 06.10.2023 opustila spoločnú domácnosť) prebiehal 14.10.2023, 17.11.2023, ďalšia návšteva bola na meniny otcovej mamy a 05.12.2023 otec prišiel za deťmi a doniesol im mikulášske balíčky. V prejednávanej veci mal súd za to, že na zabezpečenie kontaktu a udržiavanie rodinných väzieb maloletých detí so svojím otcom do konečného rozhodnutia vo konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom je nateraz postačujúci styk, ktorý sa realizuje na základe dohody rodičov. Otec má právo, nie povinnosť, sa s maloletými deťmi pravidelne stretávať, aby nedošlo k citovému odcudzeniu medzi nimi, a je mu to umožnené. Súd je toho názoru, že nie je možné otca nútiť do styku s maloletými deťmi, podľa predstáv matky. Vzhľadom na to, že súd nemal za preukázané, že by sa maloleté deti nachádzali v bezprostrednom ohrození života, zdravia alebo psychického a morálneho vývoja, ktoré by odôvodňovali neodkladnosť úpravy pomerov na ich strane, dospel k záveru, že nie je v záujme maloletých detí bez riadne vykonaného dokazovania upravovať styk otca s maloletými deťmi neodkladne. V tomto smere súd poznamenáva, že len vo výnimočných prípadoch rozhoduje neodkladným opatrením, keďže také rozhodnutie je vydané zvyčajne na základe tvrdení účastníka konania, na základe ním osvedčených skutočností, bez vykonania širšieho dokazovania. Z citovaných zákonných ustanovení upravujúcich oprávnenie súdu nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach maloletých detí vyplýva, že taký postup má byť skôr výnimkou ako pravidlom. Ide o životné situácie keď záujmy maloletého dieťaťa sú tak vážne narušené alebo ohrozené, že je nevyhnutné a priam nutné, aby súd aj bez náležitého zistenia skutočného stavu veci, iba na základe osvedčených tvrdení, rozhodol o statuse maloletého. V danom prípade však také skutočnosti preukázané ale ani osvedčené neboli a preto súd, s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, návrh matky na nariadenia neodkladného opatrenia v časti úpravy styku zamietol, keďže neboli splnené zákonné predpoklady na jeho nariadenie.

23. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti bude súd skúmať v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v ktorom bude dostatok priestoru na vykonanie náležitého dokazovania za účelom stanovenia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ktorá bude v najlepšom záujme maloletých detí.

24. O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nitra, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V časti určenia vyživovacej povinnosti je neodkladné opatrenie vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.